

# SLOVENEK

## Velja po pošti:

Za celo leto naprej K 26.—  
za pol leta » » » 13.—  
za četrt » » » 6.50  
za en mesec » » » 2.20  
za Nemčijo odelotno » 28.—  
za ostalo inozemstvo » 35.—

## V upravnistvu:

Za celo leto naprej K 22.40  
za pol leta » » » 11.20  
za četrt » » » 5.80  
za en mesec » » » 1.90  
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

## Inserati:

Enostopna potitvrsta (72 mm):  
za enkrat . . . . . po 15 v  
za dvakrat . . . . . » 13 »  
za trikrat . . . . . » 10 »  
za več ko trikrat . . . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

## Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

## Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Upravnistiškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

## Koroška debata v državnem zboru.

Včeraj 1. t. m. se je v državnem zboru na Dunaju vršila prevažna debata, tičočna se koroških razmer. Govorila sta Grafenauer in Dobernig, slednji se je bavil celo s »Slovencem«, oba jako obširno; razvijala sta narodno vprašanje na jugu v celoti. Zato zelo obžalujemo, da je bil včeraj naš glavni poročevalec zadržan, drug pa nam nobeden ni poslal poročila, da bi mogli saj Grafenauerjev govor, ki so ga nemški listi popolnoma zamolčali, priobčiti. Zato nam ne preostane nič drugega, kakor da samo Dobernigova izvajanja priobčimo.

### Koroška v nemški luči.

Bistveno je Dobernig povedal sledeče:

Grafenauer je imenoval Koroško turško deželo, ni pa pomislil njene gospodarske in kulturne višine. Slovenci imajo na Koroškem pravico zahtevati vozne listke v slovenščini in jim te pravice nihče ne odreka. (Samo dobé jih ne. Op. ured.) Grafenauer je rekel, da govori za koroške Slovence zgodovina. Toda Koroška je že devet stoletij od Nemcev zasedena. (Grafenauer: Vojvode so slovensko kronali.) Vse, kar se je na Koroškem ustvarilo, so Nemci naredili. Tri četrtine Koroške je nemške, vsa mesta so nemške naselbine, nikjer ni kompaktnega slovenskega ozemlja. (Velikovoško-pliberški okraj!) Slovenci se sami radi v šolah nemščine uče (ker slovenskih šol ni. Op. ured.) Kar se tiče Celovca, je 20.344 Nemcev in 438 Slovencev, od teh pa je 3/4 kaznjencev in 51 oseb v deželnih dobrodelnih zavodih, torej jih je le 2 odstotka. V Ljubljani je 35 odstotkov Nemcev, pa se jim veliko slabše godi kakor 2 odstotkom Slovencev v Celovcu. (Grozno!) To dokazujejo septembarski izgreddi. (Bogve, če so naši liberalci že uvideli, kakšno brezvestnost so napravili z nepotrebnimi septembarskimi kralvali, na katere se zdaj Nemci neprestano sklicujejo v nemalo našo narodno škodo? Op. ur.) Kar se tiče železniških kart, je to sistematična provokacija (od strani c. kr. uradništva. Op. ur.), z namenom ustvarjati konflikte in motiti dobro razmerje, ki vlada med Nem-

ci in koroškimi Slovenci (renegati). Tisto gospodično na kolodvoru v Celovcu so imenovali slovenski listi vlačugo. Na kolodvoru v Celovcu je velik promet, zato morajo potniki listke zahtevati razumljivo. (Zakaj pa c. kr. uradniki v dvojezičnem delu dežele ne razumejo slovensko? Op. ur.) Nato opisuje Dobernig nekaj slučajev na kolodvoru po svoje, češ, Slovenci znajo nemški, pa slovensko zahtevajo le, da provocirajo in šikanirajo uradništvo na »nerazumljiv« način. (Slučaj, ki se je pripetil lani našemu uradniku, je bil n. pr. tak: Potnik: »Prosim karto v Pliberk.« — Gospodična: »Pliberk?« Nato vzame karto iz police in držeč jo v roki, vpraša uradnika, ki je bil tudi v biroju: »Soll ich sie ihm geben?« Nato k potniku: »Verlangen sie auf deutsch!« — Potnik: »Prosim karto v Pliberk.« — Nato dene gospodična karto nazaj, zapije sirovo: »Schaun's daß sie abfahren!« in zaloputne okence. Op. ur.)

### »Slovenec« in trializem.

Nato se Dobernig bavi s »Slovencem« in z njegovimi koroškimi članki. Pravi, da »Slovenec« nečuvno hujska, da bi koroške Slovence odtujil Nemcem in da dela S. L. S. na to, da slovenski del Koroške odtrga od vojvodine Koroške ter ga priklopi Kranjski, kar bi pomenilo smrt za koroške Slovence! (Stokrat boljše bi se jim godilo pod Kranjsko.) Sploh je trializem skrajno nevaren in ima namen Nemce izolirati, jih obdati z železnimi kleščami in predvsem zapreti jim pot do Adrije, česar pa Nemci nikakor ne morejo dopustiti.

### Dobernig graja Nemce.

Slovenci so visoko razviti. Nato bere Dobernig levite Nemcem, ker so do danes Slovence omalovaževali. Slovenci so se kulturno in zlasti gospodarsko visoko razvili. Le železi bi bilo, da bi tudi Nemci imeli tako kreditno organizacijo, kakor jo imajo Slovenci. Nemci učite se slovenščine! Kar pa se tiče Koroške, bodo Nemci tudi brez vlade, eventualno tudi zoper njo, varovali nemštvo dežele (To so pa že drugačne strune!) in vsak napad nanj odbili brezobzirno. Celu nemštvo v Avstriji nas mora v tem podpirati! Celovec pa odklanja odgovornost za posledice; ki bi utegnile nastati, ako se na kolodvoru nadaljujejo provokacije.

### Vladna nesramnost.

Nato se vzdigne železniški minister dr. Wrba in pravi, da preiskava glede slučajev, ki jih je navedel poslanec

Grafenauer, sicer še ni končana, da pa že dosednji rezultati kažejo, da so se stvari bistveno drugače vršile. Ministrstvo bo gledalo na to, da se v prvi vrsti promet vrši neovirano (Tu je jedro odgovora: neovirano, torej nemško!) potem pa da se ozira na dejanske jezikovne potrebe. (Na Koroškem pa slovenščina ni dejanska jezikovna potreba — tako je hotel minister reči.) Če so pritožbe neresnične, bo ministrstvo seveda vmes poseglo, ker pa položaj ni tak, prosí vlada, da se nujnost predloga odkloni.

Ta odgovor je eklatanten dokaz, da vlada odobruje nečuvno protizakonito postopanje železniškega uradništva na Koroškem in je poziv za Slovence, da proti tej vladi nadaljujejo boj do skrajnosti. Tako nesramnega odgovora nismo pričakovali, čeprav smo marsičesa od vlade vajeni!

Potem je posegel v debato češki agrarec Zahradnik, ki je jako obširno govoril o železniških jezikovnih razmerah in se potoeval za enakopravnost Slovencev.

Nato se debata prekine.

## Parlamentarne vesti.

### Nemški minister krajan, poslovnik in odseki.

Baron Bienerth je izjavil, da je pripravljen mesto nemškega ministra krajana zopet zasesti, da pa to vprašanje zdaj še ni aktualno, ker se mora preje razjasniti splošni politični položaj. — Vlada namerava v kratkem sama sprožiti akcijo, da se še pred poletnimi počitnicami sklene definitivni poslovnik za parlament. Večina strank je tudi za to. — Narodnostni odsek se je 1. t. m. konstituiral in izvolil za načelnika poslanca Pernerstorferja. — Narodnogospodarski odsek je sprejel svetovno poštno pogodbo in petrolejski zakon, kakor ga je predložil Bilinski.

### Nemški nacionalci zoper Stürgkha.

Zborevala je tudi nemška nacionalna zveza in razpravljala o imenovanju »slovenskega klerikalca« Schmoranzerja za šolskega nadzornika na učiteljskišči v Mariboru. Nemški poslanci so zavoljotega tako ogorčeni na Stürgkha, da so sklenili, da z njim sploh ne bodo več obsevali, ampak se v naučnih zadevah obračali na Bienertha. Stürgkh se je enkrat celo brajneli dati neke akte v pregled Schreinerju, ker ni pustil, da bi se Schreiner vmešaval v njegov resort, kar Nemce

posebno razburja. (Ta slučaj kaže, kako ministri-krajani državno upravo korumpirajo.) Wastian toži, kako je mariborsko učiteljske že čisto poslovenjeno, Stürgkh pa da se na to niti ne ozira. Stürgkha se sploh ne more več imenovati nemškega ministra. Stürgkh protežira posebno Slovence itd., itd. Končno se je izvolila deputacija, ki se bo šla k Bienerthu zaradi Schmoranzerja pritožiti.

### Nemci hočejo Stürgkha na zatožno klop postaviti!

Iz te seje se izve še sledeče: Steinwender zahteva, da se Stürgkha postavi na zatožno klop. Dolžijo ga posebno zaradi tega, ker je izdal v svojem ministrstvu tajno naredbo, da uradniki ne smejo Schreinerju dati nobenih informacij in mu ne smejo na nič odgovoriti, ako nimajo dovoljenja od svojega ministra. Odkar je odstopil češki minister-krajan, Stürgkh Schreinerju ni predložil niti tistih aktov, ki bi mu jih po predpisih moral. Potem pravijo, da je Stürgkh postal klerikalen. Sklenili so zoper njega najodločnejšo akcijo.

Najzanimivejši dogodek je brezdvoma nemško-nacionalna akcija zoper Stürgkha. Pokazalo se je namreč prav očividno, kakšna nemoralna naprava je krajsko ministrstvo in kako je zlasti pod »nepristranskim« Bienerthovim kabinetom delovalo tako, da se mu je moral postaviti po robu Stürgkh, ki je sam nemški nacionalci!

## Boji koroških Slovencev.

Velikovec, 3. marca 1910.

»Slov. Narodu« se čudno zdi, da smo Slovenci pri zadnjih občinskih volitvah v Grebinju, Vovbrah in na Rudi propadli, in piše, kakor da bi bili mi te občine izgubili. »Slov. Narod« naj le nikar ne piše o razmerah, katerih čisto nič ne pozna. Kar se tiče Grebinja, je stvar sledeča: v tem okraju do sedaj Slovenci nismo imeli še sploh nobene organizacije, ker je nismo mogli imeti, ker ni bilo dobiti prostora. S kupljenim »Narodnim domom« pa nam je za bodočnost naša organizacija omogočena. In ravno nakup naše hiše je nasprotnike, ki so večidel vsi poleg tega odvisni od barona Helldorfa, tako razkačil, da so se vrgli z vso besnostjo na občinske volitve in zmagali edino le s pooblastili, katera so izsilili od volivcev, ki so odvisni od baronovega oskrbnika, A. Mannerja, v takem

## LISTEK.

### Iz dnevnika malega poredueža.

Ameriška humoreska.

(Dalle.)

»Povejte mi, gospod izprevodnik, ali vas ni nobena marala, da ste ostali samec?«

Parkrat je vzdihnil in bil nekaj časa žalosten, pa kmalu se mu je lice razvedrilo in vprašal me je, če me bodo sestre čakale na kolodvoru. Ker sam nisem natanko vedel, mu nisem mogel dati določnega odgovora.

»Rad bi jih videl,« rekel je. »Smo že tukaj, prijatelj.«

Nekaj mi je stisnilo grlo in jokati bi bil, da nisem požrl solz; zagledal sem Petrovo trgovino in čuvaja z leseno nogo ter kolodvor. Izprevodnik mi je pomagal izstopiti in istinito, tu sta bili Suzi v lepem novem klobuku in plašču — strašno lepa ter Elza tudi zelo ljubka; objeli sta me ter poljubili in Elza je rekla: »Jurček, ti malopriden, poreden, ljub in dober bratec, daj da te poljubim!«

»Gospod izprevodnik, tu sta moji sestri!« sem zaklical. »Zal mi je radi vas, ker sta obe že zaročeni. Z Bogom! Ob priliki nas obiščite! Ali nimam le-

pih sestrice?« Pozdravil je in se smejal, pa tudi inženier ter ostali so pozdravili in zavpili: »Živijo! Zdrav Jurček!« Prav srčno smo se poslovili.

Tudi Beti me je pričakovala na kolodvoru ter se smejala in zajedno veselja pretakala solze kot petleten otrok.

»Zelo te je manjkalo Jurček in bilo nam je vsem dolgčas, ker ni bilo poredneža doma.«

»Res je to,« je pridejala Suzi. »Zaklali smo pitano tele, ker se je vrnil izgubljeni sin — že je na mizi.« Ono o teletu vseeno ni bilo res, pač pa smo jedli ocvrte piščance, ostrige, šunko, torte — sploh celo kopo dobrih reči.

Zajemal sem, kakor da bi se bil neprestano postil, kar sem odšel od doma. Vsi so zrlji name ljubeznivo, samo očetu se je obraz precej podaljšal, ko sem mu predložil profesorjev račun in mama je nenadoma obledela, ko sem pripovedoval doktorju, kako imenitno da sem padel iz vlaka. Doktor Mor je bil zelo vesel, ker sem se vrnil; sedaj je skoraj vedno pri nas, ker se pred pustom s Suzi poročita. Najbolj dobrikal se mi je pa hektor.

Po večerji je rekel papa: »Od dne do dne postajaš starejši in jaz želim, Jurček, da pričneš novo življenje. Ne napravljaj več toliko neumnosti. Dvekrat premisli, predno enkrat narediš — vrata so se hotela zapri in

priščipniti hektorju rep in papa je zavpil: »Drži jih, Jurček!«, toda čakal sem, ker sem moral dvakrat premisliti in — rep je ostal med vrati.

Doktor mi je obljubil, da me bo učil medicine, ko postanem nekoliko večji. V njegovem povrniku, ki je visel v predsobi, sem našel škatico z zdravili, in ker sem se hotel takoj lotiti zdravilstva, vzel sem trohico belega praška in ga vsul veverici v gobček. Danes popoldne sva jo z Janezkom zagrebela na vrtu, ker je poginila.

Kako prijazna je vendar moja sobica! Krasne sanje sem imel zadnje noč. Beti se je precej zredila, drugače je pa zelo ljubka deklica. Srce imam polno. Sklenil sem, da hočem biti priden, dokler diham in živim in sedaj, lahko noč, ljubi dnevnik; veseli se, tvoj gospodar se je poboljšal!

N. B. Z Janezkom sva porabila za veverično krsto Suzino šivalno škatico, katero ji je doktor podaril za Božič. Morda ji ne bo to čisto po volji, vendarle je pa uboga živalica morala imeti krsto, in po pravici rečeno — krsta je bila krasna.

### 17. Poglavje o mački.

Doktor Mor in Suzi sta zaroko razdrla. Za Suzi je to velika nesreča, posebno ker ima že vso halo izgotovljeno. Bojim se, da bo prišla že iz mode, pred-

no dobi drugega, doktorju jednakega, kajti mode se menjavajo zelo hitro in tako izvrstnih ljudij, kot je doktor, je jako malo.

Zenitovanjska potica se pa že ne bo pokvarila, dokler z Janezkom veva, kje je spravljena. Krasna potica je in zelo pripravna za dečka, ako se gre drsat, ali če ga do večerje ni domov.

Pretečeni teden je bilo neko naznanilo v časopisu. Suzi je radi tega jokala, da je imela oči rdeče kot bi si jih bila posula s papriko. Naznanilo se je glasilo:

»Veliko razburjenje vlada v boljši družbi radi vesti, da se je neka zaroka v najvišjih krogih razdrla. Kakor se nam naznanja, so poročna oznanila že tiskana in deloma celo porazdeljena, a ženin in nevesta niti ne pogledata drug drugega. Znano ni, kaj da je vzrok te nepričakovane spremembe, le toliko je gotovo, da gospod ni kriv razdora.«

Zelo se mi smiliš, uboga Suzi! Kako vesel sem, da niti ne slutiš, da je lasten bratec ta dopis priobčil! Hudo je, če človeka dan za dnevom peče vest. Oh! samo jaz sem kriv, da se je zaroka razdrla. Vse bi bilo dobro in mirno, če bi le Suzi ne imela preveč porednega brata. Vendar pa mislim, da je ta presneti Edizn — ali kako se že imenuje — več kriv, kakor jaz. Zakaj je pa iznašel elektriko? Dan za dnevom se je sukal

številu, da so morali poklicati baronove uslužbenice in nemškutarke volivce celo iz tujih občin po dve uri daleč in tako dosegli začasno zmago. Baronovi uslužbenici so pri vsakem količnjak odvisnem volivcu z žuganjem izsilili poblastilo. Tudi na naši strani je bila udeležba večja, kakor drugekrat. A kljub temu je ostalo naših volivcev do 170 doma. Te bo v bodoče dvignila naša organizacija.

Podobno kakor v Grebinju, je tudi na Rudi. Tudi tam je zelo veliko volivcev odvisnih od barona Helldorfa, in vsi ti so se morali ukloniti Mannerjevi komandi. A vendar bi tukaj bili zmagali Slovenci, če bi bili prišli Gorenjčani. Ti so štrajkali, ker nimajo lastnega duhovnika, za katerega se potegujejo že tako dolgo. S sooskrbovanjem iz Rude so namreč silno nezadovoljni, dasi se jim vstreže, kar le mogoče. Pri takem pomanjkanju duhovnikov se pač ni mogoče toliko ozirati na tako majhne župnije. In kako je bilo v Vovbrah? Ravnotako kakor v Grebinju in na Rudi. Tudi tukaj ima baron Helldorf svoja posestva in svoje uslužbenice, ki so zagrizeni Nemci ali nemškutarji. In zopet je neodvisnost kriva slovenskega neuspeha. Poleg tega so pa Vovbre že od nekaj znane po svojih surovih nemškutarjih. Zraven tega je bilo na dan volitve tako slabo vreme in slaba pota, da daljni načinci niso mogli priti. Kakor v Grebinju, tako so tudi na Rudi in v Vovbrah igrala poblastila glavno vlogo. Pač čas, da se ta zastareli zistem enkrat odpravi. Sicer pa moramo reči, da Slovenci niso ničesar izgubili, ker te občine še niso bile nikdar naše; in če se nam še sedaj ni posrečilo, naskočiti jih z večjim uspehom, pa bo to mogoče prihodnjič, ko se naša mlada organizacija popolnoma razvije in razširi. Zmagali pa smo sijajno v občinah, kjer nima baron ničesar govoriti, na Djekšah in v Šent Petru.

#### V Celovcu slovenščina ni »landesüblich«.

Na svoječasno pritožbo na železniško ministrstvo glede označenja postaje Celovec, je dobila danes »Gospodarska zveza« v Ljubljani tozadevni odgovor od c. kr. ravnateljstva državnih železnic v Beljaku, v katerem ta poroča, da je označenje postaje Celovec po reglementarnih predpisih dopustljivo edino le v nemškem jeziku, ker tarifi ne vsebujejo drugega imena, kakor samo »Klagenfurt«. Drugi razlog je pa ta, ker v Celovcu slovenščina ni »landesüblich«!

Glede tarifov upamo, da se bodo dalo vendarle toliko doseči, da bodo vsebovali od sedaj naprej razum »Klagenfurt« tudi slovensko ime »Celovec«, ker smo prepričani, da nam nemško-nacionalni uredniki tarifov v ministrstvu v bodoče ne bodo kratili naših pravic. Kar se pa naravnost smešne trditve ravnateljstva tiče, da slovenščina v Celovcu (ravnateljstvo smatra Celovec menda za nemško deželno) ni »landesüblich«, bi radi vedeli, kako pride železn. uprava do tega sklepa, ker to ni nikjer zapisano in je slovenščina na Koroškem »landesüblich«. Da pa direktorja samovoljno določa o tem, je nepravilno in tej predrznosti je na vsak način treba storiti konec.

Da označimo še zagrizenost železniške direktorije v Beljaku, naj bode po-

vedano, da je ta slovensko registrirano besedilo »Gospodarske zveze« samovoljno seveda napačno prestavila v nemščino (landwirtschaftliche Genossenschaft für Ein- und Verkauf), kar je seveda popolnoma nedopustljivo in direktorja naj si zapomni, da bodo slično naslovljeni dopisi v bodoče romali nazaj.

#### Vinski davek.

Dunaj, 1. sušca.

Danes je finančni minister predložil nov načrt vinskega davka. Sedaj iz naša splošni davek 5 K 94 h od hektolitra vina in 1 K 48 h od hektolitra sadjevca. V nekaterih krajih je ta davek mnogo nižji. Po vladnem načrtu naj bi se vinski davek znižal na 4 K od hektolitra vina, odnosno na 3 K 60 h od vinskega mošta in na 1 K od sadjevca. Ta davek bi se pobiral v vseh kronovinah, izvzemši Dalmacijo in zaprt mesta.

Določba prvega paragrafa bi bila torej ugodna za vinogradnike. Toda naslednje določbe so naravnost nesprejemljive. Vladni načrt namreč določa, da bodo morali vinski davek plačevati:

1. Vsakdo in od vsega vina, ki ga ali kupi ali doma pridelal. Davka prosto je le tisto vino, ki prihaja v prosta skladišča in iz kleti v drugo klet istega vinogradnika v isti ali sosedni občini. Kdor je to pogruntal, ta je morda pil mnogo vina, gotovo pa mu ni znana splošna vinska kriza.

2. Dalje bodo morali plačevati davek vsi mali vinogradniki, ki na drobno prodajajo vino, torej v posodah do 50 litrov.

3. Plačevali bodo davek vinogradniki, ki točijo svoje vino »pod vejco« (bušenšank).

Ako bi vladni načrt postal zakon, bodo se vinske zaloge na ta način obdačile s 1. septembrom 1910.

Vinskega davka bi po vladnem načrtu ne plačevali:

1. Vinogradniki od svojega vina, ki ga porabijo doma za družino. Torej hoče vlada pozneje določiti, koliko vina dovoli vinogradniku davka prostega. Ta določba je zopet skrajno kruta. Finančni stražniki bi povsod v klet vtičkali svoje nosove ter vinogradnikom in njihovim družinam merili želodce.

2. Davka prosto bi bilo vino v zaprtih mestih, koder že sedaj vlada pobira vinski davek.

3. Davka prosto bi bilo vino za kis, žganje in pokušnje, ter vino, kolikor ga kdo potrebuje na potovanje.

Vlada računa, da bi se vinski davek zvišal za 6 milijonov, torej podvojil.

#### Vino v steklenicah.

Posebe bi bilo obdačeno vino v steklenicah. Od steklenice raznega kipečega vina v vrednosti 5 K bi iznašal davek 50 h, od 5 do 10 K cene davka 1 K, od 10 do 20 K davka 2 K, od dražjega vina pa 5 K. Kot cele steklenice veljajo one, ki drže nad 425 kubičnih centimetrov.

Steklenice z mirnim vinom bi bile obdačene v vrednosti do 1 K s 4 h itd. Merilo za nameravani davek je torej cena vina.

Od kipečega vina v steklenicah bi dobila država okroglo 1,100.000 K davka, in sicer od domačega okroglo 500.000 kron, od tujega do 600.000 kron.

Poslanci iz vinorejskih krajev bodo vse storili, da onemogočijo vladni na-

branje jemati njegova zdravila, ker se boje, da sem imel jaz svoje prste vmes. Pravil mi je tudi, kako prijeten mali deček sem, če se le spodobno obnašam. Ukazal je, da se ne smem ničesar več v lekarni pritakniti.

Obljubil sem mu, da nikoli več kaj napačnega ne napravim. Svoje besedo sem hotel tudi resnično držati, toda ko sem prišel prihodnjič k njemu, sem zapazil malo miško, ki je neprestano skakljala okrog male luknjice v tleh. Ker sem mu napravil že toliko škode, hotel sem mu sedaj storiti uslugo, in ko je šel proti večeru k nam na čaj, spustil sem mačko v lekarno, da miš vjame in pojé. Po večerji je obiskal še Suzi in precej dolgo ga ni bilo nazaj.

Ko se je vrnil in prišel do lekarne — v prvi sobi na levo ima namreč svojo spalnico — ga je zmotila v sladkih mislih najstrašnejša mačja godba. Zdelo se mu je, da tisoč mačk skupaj mijavka. Odprl je torej hitro vrata in prižgal luč.

Uboga mucka! Miš ji je namreč ušla na polico, a mačka je skočila za njo in prekucnila veliko število steklenic in posodic z zdravili na tla. Kdo bi bil to pričakoval! Steklenice so se razbile in grda zdravila so tekla po lepi novi preprogi. Najslabše se je pa godilo mački sami. Prebrnila je steklenico, v kateri je bil vitrijol in po nesreči potem

črt. Saj je znano, koliko sitnosti imajo s finančno stražo posestniki, ki iz domačih pridelkov kuhajo žganje. In sedaj naj bi bili še vinogradniki oblagodarjeni z vladnimi čuvaji. Ako so pivovarjarji preprečili zvišanje davka od piva, imajo mnogo več razlogov mali in srednji vinogradniki.

#### Interpelacije in predlogi poslanca Gostinčarja.

Poslanec Gostinčar je vložil v današnji seji sledeče interpelacije in predloge:

1. Interpelacijo na domobranskega ministra zaradi odredbe vojne uprave, da morajo črevljarji, oziroma črevljarške zadruge, ki dobe svoja naročila za vojaštvo, naročiti usnje le pri gotovih velikih tvrdkah. S tem se škoduje domačim strojarjem, ker črevljarji potem tudi za privatna dela naročajo usnje iz tovarn.

2. Interpelacijo za odpravo »grabelj« v Idriji na poljedelsko ministrstvo in na ministrstvo javnih del.

3. Interpelacijo na poljedelsko ministrstvo zaradi uravnave vodovja v Planini in cirkniskega jezera.

4. Interpelacijo na trgovskega ministra za ureditev razmer c. kr. poštarjev in poštinih selov.

5. Predlog za popravo in razširjenje državne ceste Logatec-Idrija.

6. Predlog za starostno preskrbno onim delavcem in delavkam c. kr. tobačnih tovarn, ki so šli iz dela, predno je starostna zavarovalnina nastala.

7. Predlog za zvišanje starostne preskrbe onim tobačnim delavcem in delavkam, ki so isto vživali pred prvim januarjem leta 1910.

8. Interpelacija zaradi izsekavanja lesa v cirkniski občini in kaznovanja nekaterih posestnikov zaradi tega.

#### Znanost in umetnost.

\* Slovenska stenografija. Priredil Franc Novak, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani. Prvi del. Korespondenčno pismo. Drugi natis. Cena 3 K. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Iz naslova te knjige bi kmalu kdo sklepal, da je to popravljen ponatis stare izdaje, če pa odpremo knjigo, zapazimo takoj, da je popolnoma samostojno novo delo, sestavljeno na podlagi mnogoletno dobro uvaževane teoretične in praktične skušnje, po kateri je pisatelj obžezan kot strokovnjak na tem polju. Knjiga je temeljita, pa vendar kratka in jedrnata in bo služila tako dobro samouku kakor šolskemu pouku. Kdor se bo knjige posluževal, bo hvaležen gosp. profesorju za praktično sestavljeno delo, ki je za Slovence velike kulturne važnosti in še pozni potomci bodo vedeli ceniti velike zasluge gospoda avtorja za probujo slovenske stenografije. Omeniti nam je dalje, da je to prva stenografija, ki je tudi v tehničnem oziru pristno domače delo; težavno avtografično delo namreč, ki zahteva posebno točnost, akuratnost in sigurno roko, kar je dovršil gosp. pisatelj sam, litografiral je stenogram tiskarna J. Blasnikovich nasl., tiskarsko delo pa je oskrbela Katoliška tiskarna v Ljubljani. Lepa zunanost priča o važnem napredku domače umetnosti.

\* Društvo »Pravnik« v Ljubljani je v XV. zvezku izdalo sedmo knjižico svoje »Poljudne pravne knjižnice«. Kakor njene prednice, tako tudi ta knjiga prinaša predpise, ki so važni vsakomur, namreč: I. Zupanštvom izročena sodna opravila v zapuščinskih in varstvenih stvareh. II. Javne dražbe zemljišč in premičnin, ki se vrše kaj pogosto pri nas. III. Odstotek za uboge pri javnih dražbah. — Poučna knjižica stane samo 40 h in se dobiva po knjigarnah. Isto društvo izda že meseca marca t. l. obširno knjigo »o nespornem sodstvu«, v kateri so vsi predpisi o notarstvu, o zapuščinskih in varstvenih stvareh, o denarju in drugih stvareh, ki se hranijo pri sodiščih ter sploh o vsem, kar je s tem v zvezi. Knjiga ima imela čez 600 strani ter bo veljala v platno vezana 7 K, predplačniki pa jo dobe za 5 K 26 h, če ta znesek pošljejo do 15. marca t. l. naravnost društvu »Pravnik« v Ljubljano.

#### Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča. — Vlomilca v moravško cerkev.

Včeraj so porotniki obtoženega Spindlerja oprostili, krivdo Jožefa Rohneta so pa potrdili in sodišče je obsodilo Rohneta na devet let težke s postom in trdim ležiščem poostrene ječe. Rohne, ta prebrisan tat iz navade, take kazni radi ukradenih 10 kron ni pričakoval, zato je presenečen vzkliznil: »To ni pravična kazen. Radi 10 kron zaprt devet let.« Ker je pa že tako, da si tudi tatovi iz navade hvala Bogu ne režejo sami pravice, bo to kazen ta nepopoljšljivi tat že moral prestati, ljudje bodo pa hvaležni sodišču, da jih je za nekaj časa rešilo tega rokovanja. — Spindler je bil takoj izpuščen. Ko je paznik Rahneta uklenil, je zopet rekel: »Pa za teh par kronc mi daste devet let? To bi bilo kvečjemu, ako bi bil pol Avstrije pokradel.« Ko ga je porotnik Franjo Žan vprašal, koliko denarja je pravzaprav iz pušic pobral, ker zdaj je že tako vseeno, mu je Rahne odgovoril, da to nobenemu nič mar ni, ker ima že tako svojo kazen. Kakor rečeno, človeška družba ima sedaj dokaj let mir pred tem nevarnim tatom, Spindler bo pa zopet lahko kebre jedel, ki mu, kakor on trdi, zelo ugajajo.

Dva mojstra v tatvini. Uprava južne železnice je prišla na sled raznim tatvinam, ki so se vršile v skladišču tukajšnjega južnega kolodvora, ne da bi se vedelo za storilce. Prišlo se je pa na sled tatvinam, ker se blago strankam, na katere je bilo naslovljeno, ni moglo dostaviti, ker je zginilo, ne da bi se vedelo kam. Ovadila se je zadeva tukajšnjemu policijskemu uradu, ki se je trudil, storilce zaslediti, kar se mu je tudi posrečilo. Zvedelo se je namreč, da je čevljarski mojster Jož. Vidmar na Slapu v posesti večje množine usnja, katerega po njegovih imovinskih razmerah ni mogel sam kupiti. Poizvedbe so tudi dognale, da je Vidmar usnje in druge pri tvrdki Lang ukradene reči od dveh Langovih uslužbenecv dobival in tako se je prišlo pravim storilcem na sled v osebi Jakoba Poglaja, 38 let starega, oženjenega in Janeza Flandera, 19 let starega, od Device Marije v Polju, oba hlapca pri tvrdki Lang v Ljubljani. Poglaj je bil okoli 11 let z malimi presledki, Flander pa od meseca maja m. l. tu vposlen. Glav-

pogovor samo o gospodu Ediznu, koliko da si bo zaslužil in kaj je pravzaprav elektrika. Doktor je pravil doma, da ima tudi baterijo v stranski sobi pri svoji lekarni, kar mi je bilo pa že znano, ker mi je že enkrat dal električen držaj v roko in takoj me je nekaj čudno pretreslo. Povedal sem o tem Janezku in zjutraj sva čakala, da se je odpeljal s kolesom, potem sva pa zlezla skozi okno v stransko sobo. Vliil sem iz steklenice neko tekočino v baterijo — kakor je storil tudi doktor pri meni — in podal nato držaje Janezku. Poskočil je kvišku, potem pa padel na tla in obležal.

Kričal sem nanj, da naj držaje izpusti, a ni se zganil, temveč ležal iztegnjen kot mrlič. Sam sem nato odstranil držaje ter klical. Da naj se vzdigne, a ni me hotel slišati in ubogati. Ker ga imam zelo rad, sem se bal zanj in poklical sem nekaj mož na pomoč, ki so pa morali istotako prilezti skozi okno. Močili so ga z vodo, mene pa grdo gledali, ker so mislili, da sem ga jaz umoril; zmerjali so me z zlobnim dečkom, in ko so ga prinesli domov, me Janezkova mati niti poslušati ni hotela. Vesela naj bo, da se je po dolgem, dolgem času vendar zavedel. Doktor mi je tudi nategnil ušesa in mi nekaj krepkih povedal. Rekel je, da mu bom pokvaril vso prakso, kajti ljudje se že sedaj baje

stopila v tekočino; kdo se bo zato čudil, da je mijavkala na vse pretege in doktorju, ko je prižgal luč, prašnila naravnost v obraz. K sreči je pravočasno dvignil roko, ker gotovo bi mu bila sicer izpraskala oči; tako se je pa rešil in le na čelu in nosu je odnesel sledove njenih krepiljev. Ko se je je slednjič otresel, skočila je skozi duri in od takrat je nihče več ni videl. Strašni vitrijol je popolnoma razjedel preprogo, kar pa ni najhujše, kajti predno je steklenica priletela na tla, je še padla na divan in vitrijol se je razlil po novi obleki, katero je doktorju prav tisti dan prinesel krojač in v kateri je hotel iti k poroki. Nesreča je bila torej splošna.

Ne bilo bi pa prišlo še do razdora, ker tega je zakrivila Suzi sama. Prihodnji dan je namreč prišel doktor k nam, da bi pojasnil nesrečo, ki ga je zadela, a Suzi se ni mogla vzdržati smeha, ko je zagledala njegov z obliži pokrit obraz in se je jela na vse pretege smejeti, posebno ko je zapazila, da je njegov nos še enkrat debelejši kot navadno. Nekaj časa je je kislega obraza poslušal, ko pa le ni bilo konca, je jezno izpregovoril: »Mogoče, da se vam zdi vse to šaljivo, gospica Haker, a zame je smrt. Sit sem že vašega malega brata in — ne zamerite, tudi vas, ako mi tako izkazujete hvaležnost za vse,

kar sem že pretrpel. Ne mislim se ženiti v rodbini, ki ima v svoji sredi navihanca, kot je Jurček. Gospica Haker, torej z Bogom — za vedno!« Trdo je zadržal vrata za seboj in odšel moško kot bi bil kol požrl.

Seveda se je nato Suzi hitro prenehala smejeti, a vse zastoj; minilo je od takrat že štirinajst dni, pa ni še prestopil našega praga.

Vsa hiša se sedaj radi mačke srđi nad menoj in nihče ne pomisli, da sem jo iz najboljšega namena zaprl v lekarno. Kdo bi si pa tudi mogel misliti, da bo morala Suzi ostati stara devica, samo zato, ker sem spustil mačko v delavnico njenega ženina, da si tam vjame miško? To je samo moja vsakdanja smola. Nesrečen fantiček sem. Suzi ne je skoraj nič, manj kot navaden vrbec, in Elza me klofi vselej, kadar me le doseže. Mislim, da se ne bo doktor preje povrnil, če dobim par klofut več ali manj. Suzi pravi, da bi mu lahko oprostila vse drugo, ko bi le onega dopisa ne bil poslal v časopis. Ali ga je morda on poslal? Tresem se in molim, da bi nikdar ne izvedela pravega povzročitelja onih vrstic. Precej takih sem že uganil in izšlo se mi je srečno; da bi jo le tudi sedaj dobro izpeljal.

(Dalje prihodnjič.)

no njih delo je bilo prevažanje in odvažanje pohištva iz južnega kolodvora v mesto. Ker sta imela dovolj prilike, priti v skladišče, sta to zlorabljala v svoje tatinske namene. Izvrševala sta tatvine na ta način, da kadar sta se čutila neopažena, nametala blago, katerega sta izmaknila na voz in ga odpeljala. Dognalo se je, da sta vzela koncem meseca julija balo usnja, naslovljeno na A. Kregarja v vrednosti 386 K 93 vin., začetkom novembra balo usnja, naslovljeno na Mat. Grabnerja, vredno 154 K 12 v., balo usnja, naslovljeno na Jožefa Seuniga, vredno 259 K 20 v. Začetkom novembra 1909 sta vzela na tvrdko Škaberne naslovljeni dve bali blaga, vredni 78 K 11 v. Skupno sta železnici napravila za 878 K 36 v. škode. Vrh temu je pa še Polaj svojemu gospodarju Langu ukradel raznega blaga v skupni vrednosti 453 K 64 v. Ivan Flander pa ravno tam za 223 K tacega blaga. Vse te ukradene reči sta razpečala ali pa svojim sorodnikom podarila. Pred kakimi petimi leti je bival v Ljubljani neki France Kosec, ki je bil osumljen za zelo nevarnega tatu, a se je izselil v Ameriko. Ta je, predno je odpotoval, izročil Poglaju 7 ali 8 ovčjih kož, takozvano šagrin-usnje, ki ga je ta prodal svojemu bratu Andreju Poglaju v Borovnici, akoravno je vedel, da je to ukradeno blago. Zasllišanih je bilo osem prič, katere so vse krivdo obdolžencev potrdile, pa tudi Poglaj in Flander sta tatvino priznala.

Poglaj se je med obravnavo jokal. Sodišče je na krivorek porotnikov obsodilo Poglaja na tri leta težke ječe in Flandra istotako na tri leta težke ječe.

## Sofija Borštnik proti Govekarju.

Danes se je pričela pred civilnim sodiščem okrajnega sodišča civilna razprava proti ravnatelju, zdaj ne vemo ali »Dramatičnega društva« ali pa magistratnega sekvestra. Sodi sodnik Zottmann, Borštnik Zvonarjevo zastopa dr. Peternel (pisarna dr. Valentščagg), direktorja neznanega mandata, Govekarja, dr. Tavčar. Zofija Borštnikova toži Govekarja za plačo mesečnih 250 kron per januar in februar proti 5 % obrestim. Tožba navaja, da je Borštnik Zvonarjeva igrala tako v Belgradu kakor tudi v Sofiji kot prva dramatična moč. Govekar ji je dajal manjvredne vloge, poizkušal jo zapostavljati. Odklonila je manjvredne vloge, ker bi bila po njih deklasirana. Govekar ji je pisal nato, da jo odslovi, ustavi nadaljnjo plačo s pripombo, da je glede na angažma pripravljen na nadaljnja pogajanja. Dr. Tavčar ugovarja, češ, da Govekar ni pravi toženec, ker pravi toženec bi bilo »Dramatično društvo«, ki vzdržuje in vodi slovensko gledališče. Govekarju je poveril mestni magistrat kot sekvester »Dramatičnega društva« ravnateljstvo. Govekar bi prišel v 14 dneh na beraško palico, če bi bil za vse odgovoren. »Intendant sem le jaz v svojo žalost«. Jaz nobenega igralca ne poslušam. Verjamem in se zanesem na in ravnatelja. Tavčar naziva gospo Borštnikovo dosledno Zvonarjevo. Pove, da se je pregrešila proti disciplinarnemu redu. Očita ji, da se ni učila vlog in da je bila uporna nasproti odredbam vodstva, prepirala da se je z drugim igralnim osebjem in spletkarila in nastopala renitentno. Nučiča, Verovška, Boguslava, Danila, Moleka, Kandlerjevo in Illičičevo predlaga za priče. Ljubljanski podžupan je bil kot zagovornik zelo razburjen. Mal smeh avditorja ga tako razburi, da grozi, »da bo pustil vse vun spraviti.« Časnikarsko od časnikarja! Opetovano sta motila Tavčar in po Cankarju svoj čas »prešibani« Govekar proslulo slovensko umetnico, ko je v kratkem govoru konstatirala, da so ji bile izročene manjvredne vloge, ko je prej igrala vedno vloge prve vrste. Direktor Govekar ji je sam pisal pismo, v katerem izjavlja, da je Borštnikova prva slovenska igralka. Občevala ni nikdar z igralci. Govekar je hujskal igralce proti njej. Mirna svoja izjavljala je končala z vzklikom: »Meni se je krivica godila!« Dr. Tavčar je bil v vidni zadregi in je izven zastopniške vloge romantično vzdihnil: »Saj je beraško naše gledališče, saj je težavno. Priznam, in nekoliko kasneje: »Brez čeških vlog ne moremo igrati.« Tavčar se je sklicaval na disciplinarni red, češ, da je bila po tem Borštnik Zvonarjeva odslovljena, a intendant slovenskega gledališča da je tako komoden, da niti ni skrbel za to, da bi bil Borštnikovi vročen disciplinarni red. Zastopnik Borštnik Zvonarjeve dr. Peternel je izvajal, da »Dramatično društvo« več ne obstoji strogo po postavi, ker nima nobenega člana več. Pogodba do loča, da je edino z ravnateljem Govekarjem sklenjena pogodba. Pokazalo

se je pri razpravi, da se Govekar podpisuje za intendanta in direktorja, dasi je tisti intendant, ki načelno ne poslušajo pritožb igralcev in vse veruje Govekarju, dr. Tavčar sam. Izvajanja dr. Peternelova dr. Tavčarju niso všeč. Prične ugovarjati, češ, da za javnost govori. Res, časnikarsko, gospod višji nadzornik »Slovenskega Naroda«, ki bi moral kot bivši (?) glavni »Narodove« urednik štiti časopisje, ne se pa indirektno mogočnjaško magnatsko vedno in vedno zaganjati vanj in hruliti: »Za javnost govori!« Tudi Govekar je hrulil zagovornika in gospo Borštnik Zvonarjevo, tako, da je bil prisiljen sodnik najostreje nastopiti. Tavčar je bil hud in je končno povedal, da »Dramatično društvo« še obstaja. Razprava se bo nadaljevala 18. t. m., ob pol 4. popoldne. Mučen je bil vtis, ki smo ga dobili pri današnji uvodni razpravi. V umetnico, ki si je pridobila s svojo pridnostjo, vztrajnostjo in nadarjenostjo priznanje vse jugoslovanske javnosti, sta se »slovenska pisatelja« zaletavala na način, kakoršnega moramo najodločnejše obsojati. Tako se ne bori za »resnico« in za »slovensko umetnost!«

## Dnevne novice.

+ Liberalne laži. — Zopet nesramen napad na našega knezoškofa. »Slovenski Narod« zbira v svoje predale zadnji čas zopet same izmišljotine in osebne napade, ki so menda po pojmi nekaterih »Narodovih« gospodov »dostojni ton« liberalnega dnevnika. Posebno psuje zadnji čas ljubljanskega knezoškofa, ko bi vendar moral vedeti, da so vse dosedanje pšice od čistega značaja našega knezoškofa odletele nazaj v liberalni tabor. Tudi sedaj, v za gotove liberalne kroge jako neumestnem času še vedno pogreva »Slov. Narod«, da je knezoškof spravil v svojo bisago hranilno knjižico neke umobolne Marije Rozman, škofu dan na dan očita goljufijo in včeraj kriči, da je to »klerikalna lopovščina«. Mi smo mislili, da je kdo »Narod« namenoma potegnili in zato tudi nismo doslej nič reagirali, ker smo mislili, da bo »Narod« sam preklical, sedaj pa vidimo, da to laž namenoma širi. Ker naš molk »Slovenski Narod« napačno razlaga, moramo vendar to nesramnost zadostno označiti. **Niti ena beseda v tozadevnih »Narodovih« napadih ni resnična, vse je zlagano:** polica, knjižica itd., kratkoma vse je zlagano, tako kot ponavadi vsi osebni napadi v »Slovenskem Narodu«. Ko to izjavljamo pa vprašujemo: Kaj pa je z gospodom nadzornikom »Slovenskega Naroda«, dr. Tavčarjem, ki je v Ljubljani. **Pozivljemo dr. Tavčarja, da te infamne laži takoj slovesno v »Narodu« prekliče, v nasprotnem slučaju prosimo naše poslance, da pri prvi priliki v deželnem zboru izvajajo proti dr. Tavčarju take posledice, kakršne naj proti vsakemu, ki, ako tudi le pasivno podpira take laži!** Gosp. dr. Tavčar naj se ozre nekoliko rajše okolu v svoji stranki, pa bo morda videl, kje se na testamente res dobro razumejo. Za danes naj zadošča konstatiranje te »Narodove« laži, drugo pride, če treba tudi o Mazzeletu. Prepričani smo, da to g. Mazzeletu ne bo posebno ljubo, vsaj sam vé, da je bil disciplinarnim potom iz službe odstavljen, da se je proti temu pritožil in da je bila ta pritožba zavrnjena. Zato naj »Narodu« za sedaj zadošča naša izjava, da Mazzeleta liberalcem popolnoma privoščimo. »Slovenski Narod« naj tudi enkrat za vselej sprejme na znanje, da se nam zdi škoda prostora, sproti popravljanju vse njegove laži, ker imamo prostor v »Slovencu« za kaj boljšega kot pa za nizkosti »Slovenskega Naroda«. Da smo danes najnovejši napad na knezoškofa, katerega sedaj vlačijo po vseh številkah »Naroda«, tako pribili, je vzrok to, da bo to podlo laž moral obsojati tudi vsak, ki je bral »Narod«, ako ima količkaj poštenja v sebi in ker je »Narod« s to novo lažjo, s katero je knezoškofa proglasal za goljufa, dal nam le novo orožje proti stranki, ki trpi, da se v njenem glavnem glasilu širijo take laži o možu, ki bi tudi življenje žrtvoval svojemu narodu! Liberalni stranki bi resno svetovali, naj preišče, ako nima v svoji stranki bolnika, kateremu se vsak čas kaj zblodi o kakih novih »bukvicah«.

+ Kako so se izdali. V včerajšnjem nekrologu za Karolom Kotnikom je zapisal »Narod« na uvodnem mestu, da je bil rajnik vzgojen v duhu načel Ciril-Methodove družbe in da je zato bil vseskozi napreden, to je, da je videl edino srečo Slovencev v principih liberalizma. »Narodu« so torej načela ciril-methodijska popolnoma identična z liberalnimi. In spričo tega si upajo ciril-methodijski agitatorji trditi, da so nepristranski in se gre družbi izključno

le za narod! Pravkar tudi zopet izve-mo, da se v podružnicah na Dolenjskem na sestankih razmišlja in sklepa pod vodstvom liberalnih učiteljev in krčmarjev o prenovitvi liberalne stranke in organizaciji liberalcev, da se vrše celo natihem predavanja svobodomiselne vsebine in da potovalni učitelji mnogokrat prepletajo vse svoje govore z napadi na S. L. S. ter tako delajo tudi zasebno. Hujskanje zoper duhovščino in našo stranko ima svoje središče v cirilmethodarskih podružnicah. Iz tega sledi samoposebi, kakšno stališče morajo naši somišljeniki zoper to zavzeti.

+ V Železnikih so izvolili za častne občane dr. Susteršiča, dr. Kreka, Demšarja in prof. Jarca. Pritožbo proti tej izvolitvi je deželni odbor zavrnil.

+ Kmečka zveza za Belokrajno ima dne 6. t. m., ob pol 3. uri popoldne pri županu Skubic-u v Črnomlju občni zbor. Po občnem zboru javen shod v istih prostorih.

— Koncert v Kranju bo prihodnje nedeljo priredilo društvo »Kranj«. Spored zanimivega koncerta priobčimo jutri.

— Visoki gostje na jugu. Iz Pulja nam poročajo: Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand se je podal v ponedeljek na jahti »Lacroma« v Poreč. — Saksonski kralj Friderik Avgust bo na povratku z otoka Krk obiskal našo vojno luko in otok Brioni. Kralj bo stalnoval v hotelu Riviera. — Kakor se čuje, se bo podal nemški cesar Viljem tudi letos na otok Krk in pride koncem marca, ko se bo vračal s Krfa, v Pulj in na otok Brioni, kjer bo obiskal našega prestolonaslednika.

— Sezona šolskih izletov se bliža. Ze sedaj se posvetujejo nekateri razredi, kam bi bilo najbolj primerno iti, kje bi bilo lepo in ceno. Največ razredov se navadno odloči za lepo Gorenjsko, kjer je vse polno naravnih krasot; Gorenjska marsikoga tako premoti, da se niti ne spomni drugih delov dežele, ki nam nudijo v tem pogledu tudi mnogo zanimivega in lepega. In to je naša Notranjska. Ta del naše dežele je kljub svoje svetovne slave še jako malo znan. Tu leži ob vzhodju orjaškega Javornika Cerknjsko jezero, o katerem se sicer mnogo čita in sliši, ki je pa še popolnoma nepoznano. Potrebno je torej, dati učencem priliko, da si te kraje ogledajo, in da njih posebne lastnosti spoznajo, posebno ker krožijo o presihajočih jezerih navadno neresnične vesti. Tudi po šolskih knjigah najdemo berila podobne vsebine. Mnogo pa nam mora biti ležeče na tem, da svoje domače naravne čudeže ne poznamo samo iz knjig, temveč tudi iz narave. Zato naj bi učiteljstvo srednjih in ljudskih šol pri izbiranju med posameznimi pokrajinami tudi te kraje jemalo nekoliko v poštev. — V neposredni bližini jezera so Škocjanske jame in več naravnih mostov, ki napravijo na obiskovalca naravnost impozanten vtis; kdor enkrat vidi te silovite prepade in velikanske oboke mostov, se jim ne more dosti načuditi, pa tudi ljudem, ki se zanje tako malo zanimajo. — Glede porabe časa je partijska k Škocijanskim jamam in Cerknjskemu jezeru ena najbolj praktičnih. Ako se odpeljemo zjutraj ob 5. uri s poštnim vlakom iz Ljubljane, dospemo ob 7. uri na postajo Rakek, od tu rabimo do Škocijanskih jam približno eno uro; ako se zamudimo v jamah poldruge uro, pridemo po enourni hoji ob 11. uri v Cerknico. V Cerknici je hotel, koder se izletniki lahko izvrstno pokrepčajo, po obedu pa k pol ure oddaljenemu jezeru, ki je ravno letos vsled jako mokre zime jako narastlo in se skoro gotovo do velikih počitnic ne bode posušilo. Ne da bi se količkaj prenegajili, smo že lahko ob 7. uri zvečer v Ljubljani. Iz finančnih ozirrov je ta izlet eden najcenejših, kajti vsi stroški ne presegajo pri nižnji vozni ceni 5 K. Imenovani kraji v resnici zaslužijo, da se jih bolj vpošteva, kakor doslej, ker niso samo kratkočasni, ampak tudi poučni in imajo tudi v geološkem oziru svoj pomen.

— Vodna preskrba. Delo za deset kapnic v občini Velika vas, okraj Kamnik, prevzame Ivan Seršen, zidarski mojster v Radomljah, vodnjak v vasi Gozd Andrej Frantar iz Pezenka pri Cerkljah.

— Mesti živinorejskega in sadjarškega nadzornika se razpisujeta pri kranjskem deželnem odboru.

— Mesto strokovnega učitelja na grmški šoli je začasno podeljeno inženirju Jan. Rataju.

— Gospodinjstva šola na Vrhniki. Dne 18. marca t. l. se zaključil enoletni tečaj na gospodinjstvi šoli na Vrhniki, ki ga bo dovršilo 43 gojenk. Priredila se bo javna skušnjava in razstava izdelkov gojenk. Novi enoletni tečaj se priredi po vzorec sedanjega, ki se prične

1. aprila in traja do 15. marca 1911. V tečaj se sprejme 40 gojenk. Za sprejem se je pri vodstvu šole oglasiti do dne 20. marca.

— Zobozdravniški in zobotehniški atelej v Kranju. Z ozirom na tozadevno včerajšnjo notico v našem listu moramo vsled poizvedb sledeče popraviti: C. kr. deželna vlada je dosedaj podelila za Kranj samo eno zobotehniško koncesijo. Ta atelej je bil najprej v lekar-narjevi hiši, pozneje kratek čas v Roosovi hiši ter se je premestil zaradi ponovne podelitve koncesije, o kateri smo poročali v sobotnem listu, v Ljubljano, Stritarjeve ulice št. 7.

— Mednarodna razstava kmetijskih pridelkov in pripadajočih industrijskih izdelkov. V Hyèresu na Francoskem se bo v mesecih april in maj 1910. vršila mednarodna razstava kmetijskih pridelkov in tozadevnih industrijskih izdelkov.

— Slovenskim častnikom, podčastnikom, orožnikom in vojakom, ki si ne upajo prispevati za našo narodno obrambo, naj bo za zgled korni poljevnik feldeajmajster Potiorek, ki je dal Südmarki svoj prispevek, oprostivši se, da je službeno zadržan, udeležiti se njene plesne veselice. Takisto je storil cesarski namestnik grof Clary. Tako se z najvišjih mest odobrava društvo, ki mu je namen: zator Slovencev.

— Frank Zotti, znani »bankir« v New-Yorku, ki je zapravil okrog štiri milijone denarja naših slovenskih in hrvatskih delavcev v Ameriki, kateri so denar potem njegove banke pošiljali v domovino, bo obsojen zaradi kraje, ker je neki gospej Mar. Luzini v New-Yorku, ki je skozi njegovo banko poslala okrog 250.000 dolarjev, ves denar zapravil.

— Vojaška vest. Goriški brigadir pl. Stöger je prestavljen iz Gorice v Bruck na L. kot poljevnik vojne strelske šole. V teku 14 dni zapusti Gorico.

— Nepoboljšljiv Ahasver. Franc Lamprecht, težak po poklicu, rojen leta 1876. v Grebinju na Koroškem, je bil prvič kaznovan kot osemnajstleten mladenič leta 1894. Ta kazen mu je vzela, kakor trdi sam, veselje do vsakega dela, in od takrat se je klatil neprestano križem sveta kot Ahasver, le kadar so ga potisnili po ključ, je prenehalo to potovanje, dokler ni bil zopet na prostem. Hodil je po Italiji, po Švici, po Badenskem, Bavarskem in po drugih nemških in avstrijskih deželah. Delal ni nikjer, deloma je beračil, deloma kradel. Zato je bil tudi že obilokrat kaznovan, v celem že 26-krat, in sicer največkrat radi vlačuganja in beračenja, devetkrat pa radi prestopka in hudodelstva tatvine. Tudi v prisilni delavnici je bil že dvakrat po več mesecev. — Decembra meseca lanskega leta ga je zanesla noga v naše kraje, ki jim tudi ni prizanašal s svojim sramotnim obrtom. Po trebanjskem in litijskem okraju je kradel včasih tudi iz zaprtih prostorov možko obleko in čevlje. Fran Lamprecht je tat čudne vrste, pravi pravcati specialist v svoji stroki. Das bi večkrat lahko izmaknil tudi kaj drugega, se je vendar vedno omejeval le na obleko in čevlje. A tudi to je zadostovalo, da se je moral 28. februarja popoldne zagovarjati pred porotnim sodiščem v Novem mestu. Obtoženec ni tajil svojih dejanj, zagovarjal se pa je, da krade, ker ga v to nekaj sili, čemur se ne more ubraniti. Zato je predlagal zagovornik dr. Slanc, naj stavi sodni dvor z ozirom na § 2. k. z. na porotnike tudi vprašanje: »je-li obtoženec ni storil omenjenih tatvin iz nepremagljive sile?«, kar pa je sodni dvor zavrgel kot neutemeljeno in neumestno. — Ker se porotniki razun drugih stavljenih jim vprašanj tudi potrdili, da je obtožencu krasti prišlo že v navado, je sodni dvor obsodil obtoženco na pet let ječe, poostrene vsakih šest mesecev s trdim ležiščem, po prestani kazni pa se ga naj postavi pod policijsko nadzorstvo.

— Milijon kron za češko šolsko Matico« je dosežen. Nabiralo se je pet mesecev in nabralo povprečno vsak mesec 200.000 kron. Zbirka se bo nadaljevala in hoče se nabrati še drugi milijon.

— Poizkušeni umor in poizkušeni samoumor v Gorici. O tem skandalu laško-liberalne družbe se nam poroča, da je Marcuzzi zadnji čas bival v Rimu, kjer je živel kot dopisnik graške »Taggespošte«. Pretečni teden je prišel v Gorico ter se pod tujim imenom nastanil v restavraciji »Hilmteich« zunaj mesta. Gospa M., ki ima več malih otrok, je vsaki dan popoldne prihajala k njemu. V četrtek ni prišla. Ko je v petek zopet prišla, sta se najbrže sprla. Marcuzzi je streljal najprvo nanjo in jo ranil težko v levo roko. Nato je trikrat streljal nase. Enkrat se je zadel v grlo, dve krogli pa sta šli v zrak in običali v stropu. Ona se je takoj z izvoščekom odpeljala domov, Marcuzzi

pa je šel peš k nekemu prijatelju, kjer ga je obvezal dr. Pavia. Policija je za stvar izvedela v soboto zjutraj. Da pa je bila vmes vpletena tudi ženska, se je izvedelo šele v soboto zvečer. Govori se, da je bil navzoč še neki tretji, kar pa ni res. Ranjeni g. M. kroglice ne morejo potegniti iz roke.

**Slovensko katoliško akademsko društvo »Danica« na Dunaju** ima v četrtek dne 3. marca 1910 svoj 5. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnikov; 2. poročilo S. L. K. A.; 3. poročilo odborovo; 4. poročilo klubov; 5. poročilo odborovo za cel tečaj; 6. poročilo revizorjev; 7. volitve novega odbora; 8. slučajnosti. Lokal: I. Auerspergstr., Rest. Leithner. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

**Visoki častniki za nasprotna bojna društva.** Italijanski časopisi poročajo, da je bil pokojni podmaršal Reinländer reden podpornik »Lege nazionale«.

**Slovenska stavbinska zadruga v Gorici.** Pred dvema leti se je v Gorici osvojalo slovensko stavbinsko društvo »Svoj dom«, ki ima namen zidati goriškim Slovincem, predvsem delavcem in obrtnikom, hiše. V pondeljek, dne 28. februarja je ta druga imela svoj občni zbor. Iz odborovega poročila posnamemo, da je zadruga zgradila že 17 hiš. Vse poslovanje je v najboljšem tiru. Društvo izkazuje letos lep dobiček, ki gre ves v rezervni zalog. V odbor so bili izvoljeni: dr. Breclj, Anton Gerbec, Jernej Kopač, brivec Novak, strojevodja Rozman, Andrej Tutta, J. Zadel. Za računsko pregledovalca sta izvoljena: S. Premrou in dr. Ujčič. — Opozarjamo goriške Slovence, posebno obmejne, na to zadrugo, ki ima namen, graditi delavske hiše!

**Smrtna kosa.** V Gorici je v visoki starosti umrla vdova Kovačič, rojena Juretič, ki je, dasi rodom Slovenka, vse svoje veliko premoženje zapustila laškemu zavodom. »Legi nazionale« je zapustila 40.000 K, mestni godbi goriški 20.000 K. Pokojnica je imela dva brata, ki sta bila huda iredentista. Eden je bil urednik šovinistiškega lista »Isonzo« v Trstu. Pokojnica Kovačič je bila tudi podpornica laškega telovadnega društva »Ginnastica«. Sijajen pogreb je bil v torek popoldne.

**Razstava v Sarajevu.** Letos se bo prvič priredila v Sarajevu ob priliki 10letnega obstanka društva za čebelarstvo, čebelarstva, sadjarska in vrtnarska razstava pod predsedstvom Ahmeddaja Sahinagić.

**Kako kruti so Nemci proti Slovanom,** svedočita nam zvezi nemških hišnih posestnikov v Niranih in v Dobranih na Češkem, ki so sklenili, da nihče ne vzame v svojo hišo na stanovanje nobenega Čeha.

**Stavka izvoščkov** je na Reki in Sušaku, ker je oblast izdala neke nove naredbe, kje naj stoje izvoščki.

**Hofrichterja** so zdravniki spoznali za normalnega.

## Štajerske novice.

**Resnica.** Malokdaj sicer, a včasih vendar, tako približno vsako prestopno leto enkrat, pove tudi »Nar. List« resnico. A tako bridke in obtežilne za vse eks-narodnjake liberalnega kalibra že dolgo nismo slišali. Čujmo dobresedno: »Lahka stvar je za debelem zidovjem »Narodnega Doma« nekoliko razvnet trkati in piti na zdravje naroda. Zunaj pa se skrijemo. Kolikokrat smo mi že povdarjali, da »kupična« politika ni politika za ljudstvo, a vedno so nas obsuli s psovanjem. Zato nas pa sedaj veseli, da so spoznali svojo zmojo.

**Č. g. Matija Skorjanc,** župnik pri Sv. Janžu je močno obolel. Zdravja je šel iskati k usmiljenim bratom v Gradec. Priporočila se s sobratom v molitev.

**Zaradi roparskih napadov** na učence slovenske šole pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah je interpeliral poslanec dr. Korošec v drž. zboru.

**Stavka dimnikarskih pomočnikov** je v Gradcu. Do sporazuma še ni prišlo.

**Umrl je** v Celju posestnik in kovaški mojster Martin Grilec, pristaš nemške stranke.

## Koroške novice.

**Občni zbor »Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško«**, ki se je vršil dne 27. februarja v Celovcu, se je sijajno obnesel. Prišli so zastopniki iz vseh krajev slovenske Koroške. Iz poročil tajnika in blagajnika je razvidno, da je zveza precej delovala. Priredila je velik mladeniški shod v Smihelu pri Pliberku in socialni kurz v Pliberku. Nadalje je pošiljala zveza, govornike v članjenim društvom na njihova zborovanja, česar pa večkrat pri najboljši volji ni mogla ustreči zaradi pomanjkanja govornikov. Založila je mladeni-

ške knjižnice, katere so se razposlale že na 44 krajev. Da pa zveza ni vse storila, kar bi morala, je bil vzrok ta, da ni imela svojega stalnega posebnega tajnika. Da bo pa zanaprej lažje delovala, je z odobravanjem občnega zbora ustanovila svoj urad in nastavila uradnika. V odbor so bili izvoljeni: G. Fr. Bramor, predsednik; g. Ehrlich Lambert, podpredsednik; Jožef Vajncerl, tajnik in blagajnik; Aleš Fric, Franc Smodej, Anton Gril, gospa Ana Činkovic, odborniki.

**Poletišče za aviatike** (hangar) nameravajo napraviti v Celovcu. Ustanovi se tudi aero-oddelek koroškega avtomobilnega kluba.

**Zopet nesreča na železnici.** Iz Sinčevsi nam poročajo: Dogodila se je zopet nesreča na progi »Sinčevsi-Železna kapla. Odtrgala se je 27. februarja velika skala obsegajoča približno 9 m<sup>3</sup> na velikem plazu med postajama Reberca in Viklačičevo. Potegnila je seboj tudi dvoje manjših skal in veliko gramoza. Priletela je na železniški tir ter tam obležala in progo zelo poškodovala, tako da bo na tej točki nekaj dni promet onemogočen. Potniki, ki se pripeljejo in Železne Kaple morajo prestopiti v vlak, ki pride iz nasprotni strani iz Sinčevsi. Na tem mestu je plaz zelo nevaren, ker se vedno spomladi in ob velikem deževju pečevje ruši navzdol čez železniško progo. Govoriti je le o sreči, da še ni do danes nikdar kaka skala priletela na mimoidoči vlak in vse skup prebrnila v potok Belo. Tudi tukaj je potrebno da železniška uprava pozdiza temeljito plaz ali drugače varno uredi, da ne bode potujoče občinstvo v smrtni nevarnosti. Omeniti moramo še, da je dotični hlapec katerega je pred 14 dnevi povozil vlak tudi na tej progi, je umrl v celovški bolnišnici.

## KAKO JE DR. LUEGERJU.

Včeraj ob 10. uri zvečer se je poročalo, da so se vsled umetne hranitve razdražila čreva, česar so se zdravniki bali že prej. Ker se bolnik odločno brani dovajanju hranilnih snovi, če tudi v majhni meri in velikih presledkih, ni mogoče vzdržati rapidnega propadanja telesnih moči, kljub vsemu trudu zdravnikov in postrežnega osebja. — Cesar in nadvojvoda Franc Ferdinand sta v teku včerajšnjega dne zopet vprašala po informacije v mestno hišo. Prestolonaslednik se je zelo razveselil, ko je čul, da se dr. Luegerju zboljšalo. — Cesarjev kuhar se je ponudil, da skuha za Luegerja posebne vrste močno juho, ki je cesarju zelo priljubljena. Tudi nekatere dame visoke aristokracije so se ponudile, da preskrbe Luegerju okrepčujoče jedi. Zdravniki pa so te ponudbe odklonili.

## AVSTRIJSKO-RUSKI SPORAZUM GOTOV?

Milanski »Momento« poroča, da je pooblaščen izjaviti, da so se pogajanja med Avstrijo in Rusijo glede posebne pogodbe, ki se tiče Balkana, uspešno končala. Pogodba jamči status quo na Balkanu.

## Telefonska in brzajavna poročila.

### BELOKRANJSKA ŽELEZNICA.

Dunaj, 2. marca. Železniški minister se je odločil sprejeti pri zgradbi belokranjske železnice od komisije mu priporočeno progo Semič — železniški predor pri Preloki — Črnomelj — Metlika.

### DR. LUEGER PEŠA NEVZDRŽNO DALJE.

Dunaj, 2. marca. Zboljšanje v dr. Luegerjevi boleznini se žalibog ne vzdržuje in sicer radi tega ne, ker je prehranjevanje bolnikovo popolnoma odpovedalo, ampak posebno radi tega, ker bolnik nobene hrane sploh nič več noče zavžiti. Od včeraj zavrača dr. Lueger vsako hrano. Ko so bolnika prosili, naj vendar kaj zavžije, postal je jezen in rekel: »Nikar me ne dražite!«, ko so mu pozneje hoteli zopet dati nekaj hrane, je roke sklenil, da mu ni bilo mogoče dati hrane. Menda se bolnik boji bljuvanja. Danes ob 9. uri zjutraj izdani buletin pravi: Temperatura 37, žila 86, ledvice in sapa tako kot včeraj, umetno prehranjevanje ni več mogoče, bolnik je pri popolni zavesti, telesne moči njegove jako slabe. Bolnik je noč dobro prespal, zato se je zjutraj subjektivno bolje počutil. Danes je zavžil le nekaj ledenih mesnih pilul. Vsled nedostajanja hrane bolniku moči vedno bolj pešajo.

Dunaj, 2. marca. Popoldne se iz mestne hiše javlja, da se je stanje dr. Luegerjevo zopet znatno poslabšalo. Hranilnih klizem bolnik ne vzdržuje več. Obiskov ne puščajo več nobenih k njemu, celo prelat Schmolz ni mogel k njemu. Bolnik noče ničesar jesti.

### PRORAČUNSKA DEBATA V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 2. marca. Tudi danes ni za proračunsko debato v državnem zboru

nič zanimanja, celo baron Bienertli in dr. Kramar sta imela malo poslušalcev. Položaj je jako nejasen in nihče se noče preveč eksponirati. Ministrski predsednik je danes zopet obljuboval popolno vladno pravičnost vsem narodom, govoril je za premirje v narodnostnem boju, govoril o različnih narodnostnih skupinah, nevmešavanju strankarskih vplivov na upravo (glej Koroška!). Kot bodoče delo je napovedal rešitev starostnega in invaliditetnega zavarovanja, potrebo z novimi izdatki in prihranki napraviti ravnotežje v proračunu, reorganizacijo državnih železnic, povdarjal je, da je treba rešiti vprašanje laške pravne fakultete (!), zveze z Dalmacijo, reorganizirati pokojnine penzionistom starega stila, spremembo poslovnika. Dr. Kramar je govoril v imenu »Slovenske Enote«. Izjavljal je, da se položaj ni izpremenil, zato vzdrži tudi »Slovenska Enota« svoje stališče proti dosednji vladi. Kar je govoril o svojem potovanju v Peterburg in o neoslavizmu, je govoril le v svojem imenu.

### BOJI OB TURŠKO-BOLGARSKI MEJI.

Carigrad, 2. marca. Boji ob turško-bolgarski meji so prenehali na interpelacijo od obeh strani.

### PONESREČEN ZRAKOPLOVEC.

Draždane, 2. marca. Tu je strmoglavil aparat zrakoplovca Langa iz višave na tla in se razbil. Lange je težko ranjen.

### DEŽELNOSODNI NADSVETNIK DE-FRAVDANT.

Bamberg, 2. marca. Preiskava zaradi poverjenj varuških denarjev, ki jih je povzročil deželnosodni svetnik Greiner, je končana. Dognalo se je, da je bilo v teku 30 let poverjeno 137.000 mark varuškega denarja. Greiner je vse priznal.

### ZAPLENJENA PRESTAVA »DECAMERONE«.

Lipsko, 2. marca. Državno pravdništvu je zaplenilo novo izdajo Boccacijeve knjige »Decamerone«, ki jo je na novo prestavil Albert Wesselskyj iz Dečina.

### TURŠKA VLADA KONFISKOVALA KAVCIJE DUNAJSKIH TRGOVCEV.

Dunaj, 2. marca. Poroča se, da je turška vlada konfiskovala konjskima trgovcema Hanser in W. Schlesinger & C. iz Dunaja 200.000 K kavcije, ker se nista držala pogodbe glede na pravočasno dobavo konj.

### SAMOUMOR.

Berolin, 2. marca. Tu se je na cesti ustrelil vpokojeni major Karol Gieller, 51 let star, doma z Dunaja.

### IZGREDI STAVKUJOČIH V FILADELFIJI.

Filadelfija, 2. marca. Ko se je proglasila generalna stavka, ki se je udeležuje okoli 100.000 delavcev, so izbruhnil zopet protestni nemiri. Policija je streljala, pri čemer sta bila ustreljena dva dečka. Pet demonstrantov je bilo težko ranjenih. Demonstranti so povzročili, da je več vozov cestne železnice skočilo pri vožnji s tira.

### ŠTRAJK V FILADELFIJI KONČAN.

Filadelfija, 2. marca. Tukajšnji delavski nemiri so ponehali. Štrajk se v kratkem konča.

### POŽARI NA TURŠKEM.

Carigrad, 2. marca. Včeraj je pogorela sodnijska palača v Adani.

### BIVŠI MINISTER SE JE UBIL.

Bordeaux, 2. marca. Bivši argentinski minister Karlos Matschnik se je na poti iz Biarritza v Bordeaux ponesrečil z avtomobilom ter se ubil. Njegova žena si je zlomila nogo.

## Ljubljanske novice.

**Javna predavanja S. K. S. Z.** Včeraj je predaval pred mnogoštevilnim občinstvom deželni odbornik gosp. prof. Evgen Jarc o razvoju gledališča. O predavanju bomo še poročali. Prihodnji torek predava asistent dežel. muzeja g. dr. J. Mal.

**Običajni sestanek učiteljsstva** prvi četrtek v mesecu v »Katoliški Tiskarni« je jutri ob 4. uri popoldne.

**»Krščanska ženska zveza«** ima v petek 4. t. m. ob 4. uri popoldne svoje redno predavanje. Predava č. g. dr. Josip Jerše. Č. gg. članice se vabijo k obilni udeležbi.

**Nemška izpričevala »slovenskih gimnazij«** so nam zopet prinesli naši dijaki. Pred oči so nam prišla izpričevala s I. in II. državne gimnazije v Ljubljani — od prve do zadnje pičice nemška, kakor pred toliko in toliko leti. Ali so to slovenske gimnazije?!

**Gospa Borštnik Zvonarjeva** gostuje 16. t. m. na hrvaškem deželnem gledališču v Zagrebu.

**Ljubljanske Nemke** so nabrale 2000 kron za Roseggerjev sklad. So-

mišljenice, kaj pa ve in naš »Narodno-obrambni sklad«? Koliko naših somišljenic je doslej dejansko sodelovalo pri tem delu za obmejne Slovence. Na delo vse — nabirajte pri vsaki priliki!

**Sedemdesetletnico svojega rojstva** praznuje jutri magistratni pomož. uradnik gosp. Gregor Eržen, leta 1863. je vstopil kot tenorist v čitalniški pevski zbor, pri katerem je z velikim uspehom deloval dolgo vrsto let. Tudi pri drugih narodnih prireditvah je bil reden in zanesljiv sodelavec. Že zgodaj je popustil čevljarstvo, ker so mu v tedanjih časih zelo zamerili, da kot obrtnik sodeluje pri narodnih društvih: Čitalnici in Dramatičnem društvu. — Živel je tudi nekaj let v tujini, kjer je kot izboren pevec užival velik ugled. Na magistratu služi sedaj trideseto leto kot pomožni uradnik. Vrlemu možu: Na mnogaja leta!

**Naš rojak dr. Boris Zarnik** bo 7. marca na vseučilišču v Würzburgu imel javno inavguralno predavanje in disputacijo, nakar se mu podeli venia legendi in postane docent würzburgskega vseučilišča.

**Tujski promet v Ljubljani meseca svečana.** Zadnji mesec je prišlo 3771 tujecev — 206 manj kakor istega meseca lani in 471 manj kakor meseca januarja letos. Nastanilo pa se je v hotelu »Union« 695, Slon 744, Lloyd 261, Avstrijski cesar 224, Ilirija 133, Stručevski 124, Malič 114, Južni kolodvor 111, Tivoli 104, Bavarski dvor 56 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 935 tujecev. Izmed tujecev jih je bilo 1137 s Kranjskega, 999 z Dunaja, 459 iz slovenskih pokrajin, 162 iz dežel češke krone, 547 iz drugih avstrijskih dežel, 140 z Ogrskega, 171 s Hrvaškega in Slavonije, 20 iz Bosne in Hercegovine, 63 iz Nemčije, 41 iz Italije, 4 iz Rusije, 1 iz Anglije, 1 iz Francije, 12 z Balkanskih držav, 12 iz ostale Evrope, 1 iz Severne Amerike in 1 iz Avstralije.

**Koncert »Glasbene Matice«.** Koncert, na katerem bo pevski zbor »Glasbene Matice« izvajal izključno najnovejše slovenske izvirne in razum ene še nikjer izvajane točke, bo prihodnje sredo, dne 9. marca. Ker bosta tudi solista Slovenca, namreč gospoda Julij Betetto in Ivan Levar in bo klavirski part igrata tudi Slovenka gospodična Vida Prellesnikova, bo ta koncert v pravem pomenu besede slovenski koncert. Vstopnice se dobe pri gospej Češarkovi v Sehlenburgovi ulici. Istotam brezplačno besedilo s podatki o skladateljih in skladbah.

**Znani vlomilec Edvard Pogačar pobegnil iz zapore.** Iz Celovca poročajo, da je Ljubljancanom znani vlomilec Edvard Pogačar, ki je vlomil v ljubljansko škofijo in je po Korškem izvršil več sleparij, preoblečen v duhovnika, pobegnil iz zaporov celovškega deželnega sodišča. Pobegnil je z vlomilcem Warmutom. Na doslej nepojasnjen način sta si vlomilca, predno sta zapustila poslopje jetnišnice, preskrbela druge obleke. Na kakoršenkoli način bo kmalu kaj slišati o izredno predrznem Pogačarju. Zato pozor!

**Javno nasilstvo.** Predvčerajšnjim popoldne je v Frgolinovi gostilni na Emonski cesti samski delavec Leopold Starin iz Bišča v kamniškem okraju, napravil na pijači 68 vinarjev dolga, katerega ni hotel plačati. Natakarica je to ovadila stražniku, ki se je šel takoj o zadevi informirati. Starin je varnostnemu organu takoj začel na najsirovejši način odgovarjati in mu nikakor ni hotel povedati svojega imena, nakar mu je stražnik napovedal aretacijo. Po napovedbi aretacije se je Starin zagnal v stražnika ter mu raztrgal plašč. Starinu je na pomoč priskočil njegov brat Valentin ter zgrabil stražnika za ovratnik, hoteč s tem preprečiti aretacijo. Potem se ga je pa lotil še Leopold in se varnostni organ nikakor ni mogel rešiti iz neprijetnega položaja. Potegnili je sabljo ter udaril ž njo Leopolda in šele potem je zamogel izvršiti svojo dolžnost s tem, da je oba aretoval. Leopold Starin je še na osrednji policijski stražnici povedal napačno ime ter se bode moral tudi zaradi tega delikta zagovarjati pred sodiščem.

**Zborovanje pogrebne družbe Marjine bratovščine** se je vršilo v nedeljo v »Mestnem domu« ob precejšnji udeležbi družvenih članov. Kako vrolo da napreduje društvo, se je čulo iz podatkov tajnika g. Breskvarja, ki je poročal, da broji društvo 2278 članov. Dohodkov je imelo društvo v preteklem letu 18.703 K, stroškov pa 18.314 K 56 h ter je ostalo prebitka 388 K 79 h. Pogrebov je bilo 139 velikih in 13 malih, za kar se je izdalo 12.502 K 64 h. Premoženja ima društvo 52.306 K 60 h. Računski pregledniki poročajo, da so bili računski po natančnem pregledanju v redu in prav vpisani, nakar se izreče odboru absolutorij. Blagajnik Klun poro-

ča, da vzlic temu, da se je mnogo novega orodja in društvene obleke napravilo, ter se društvena hiša, ki je bila v zelo slabem stanju temeljito popravila, vendar prištedilo tekom desetih let, kar deluje sedanji odbor, 2000 K, in se je za toliko stanje premoženja zvišalo. Občni zbor izreče po predlogu gospoda Jakopiča g. Štefanu Klunu občne priznanje in zahvalo. Ker so v sedanjem času vsled premestitve pokopališča k sv. Križu pogrebni stroški zelo narasli, in so tu prizadeti najbolj siromašni sloji tukajšnjega prebivalstva, ki so tudi člani te bratovščine, predlaga član in odbornik Franjo Bergant, če bi se ne dalo kaj ukreniti, da bi se kak pristojbina znižala, zlasti kar se tiče jam pri sv. Križu, ki se mora od otroške jame ravno toliko plačati, kakor od odraslega. Predlaga, da bi se odposlala deputacija treh ali štirih članov na merodajno mesto, katera naj bi izposlovala društvu kake ugodnosti. Jakopič pripomni, da je imel mestni magistrat prvi pokopališko zadevo v rokah, zakaj ta ni za reveže kaj potrebnega ukrenil. Bergant mu na to odgovori, da je tukajšnji mestni magistrat hotel ustanoviti mestno pokopališče (krematorij!), kakor ga ima n. pr. Celovec, ker ima pa v Ljubljani le cerkev za to svoje privilegije, se to ni dalo izvesti. Bergantov predlog je bil sprejet. V odbor so bili soglasno izvoljeni prejšnji odborniki gg.: Ivan Komar, Miha Mihalič in Franjo Tomc. Za računsko preglednike pa gg. Ivan Jakopič, Anton Illerschitz in Alojzij Zorman.

Izvid g. prof. dr. Schererja, profesorja za bolezni novorojenčkov in dojenčkov na c. kr. češki univerzi

v Pragi.

Gospodu J. Serravallo

Trst.

Dovoljujem si Vam sporočiti, da sem se prepričal v svoji privatni praksi v najrazličnejših primerljajih, da je Vaš izborni izdelek »Serravallovo kina vino z železom« jako učinkujoč tonikum, ki ga mali bolniki prav radi jemljejo.

Praga, 18. septembra 1903.

Prof. dr. Scherer.

572



**Helena Smuc** javlja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem, tužno vest, da je njena ljubljena mati, odnosno stara mati, gospa

### Uršula Kajdiž

danes ob 12. uri dopoldne po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 80 let, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage ranje, bode v četrtek 3. marca ob pol 5. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Kristofu na pokopališče k sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo služile v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 1. marca 1910.

Mesto vsacega posebnega obvestila.

### Odvetniškega koncipijenta

ki ima že nekaj prakse, sprejme takoj dr. Josip Furlan, odvetnik, Ljubljana, Miklošičeva cesta. 574 2-1

### Izurjen pozlatarski pomočnik

za cerkveno delo dobi takoj stalno službo pri Alojzu Zoratti, pozlatarju v Mariboru, Smidererjeva ulica št. 3. Istotam se sprejme tudi

vajenec.

3-1

### Grand hotel Union The Royal Bio

Danes v sredo popolno nov krasen vsopred, med drugim: Vierwaldstättsko jezero. Tekmovalna plovba Pariz-Lipsko. — Krasna filma: „V znamenju križa“ in „Dve modri deklici,“ predstavljajo prvi pariški gledališki umetniki. 30

Jutri, v četrtek, popoldne ob 4. uri rodbinska predstava s posebnim izbranim vsopredom.

V sredo in soboto nov program.

Cene prostorom: Zaprti sedež: I. vrsta K 1.—; II. vrsta 60 v. Balkon zadaj: 80 v; stranski 40 v.



**Amalija Drachsler** naznanja v imenu vseh bratov prežalostno vest, da je njih ljubljena, dobra mati in stara mati 567

### Marija Drachsler zasebnica

danes dopoldne po dolgi, mučni bolezni, prejemi sv. zakramente mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bode v četrtek dne 3. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 19 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice sn bodo brale v raznih cerkvah.

Ljubljana, 1. marca 1910.

### Zahvala.

Za iskreno sočutje, izkazano meni povodom bolezni in smrti moje preljubljene matere, gospe

### Terezije Jevnikar

uradniške vdove

kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo pri pogrebu in za darovane krasne vence izrekam vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in drugim udeležnikom svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, 2. marca 1910.

Edvard Jevnikar

nadučitelj v Črešnicah na Koroškem.

575

576

### Zahvala.

1-1

Za vse številne dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in ob smrti svoje nepozabne, iskreno ljubljene sestre, svakinje, tete in pratete, gospe

### Emilije Weiss roj. Bohinec

vdove poštnega oficijala

izrekamo vsem znancem in prijateljem, posebno prečastitemu provincijalu o. Placidu Fabijeniju za duhovno pomoč in gospodu dr. Avgustu Levičniku za trudopolno, skrajno požrtvovalno, neumorno zdravniško oskrbo, dalje vsem udeležnikom pogreba kakor, tudi za krasne številne darovane vence, ki so bili poklonjeni ljubljeni pokojnici, izrekajo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo globoko žalujoče rodbine

Bohinec, Chladek, Avian.

Ljubljana, dne 2. marca 1910.

### POSTELJNO VLAGO

Odstranitev takoj. Starost in spoi se naznani. Pojasnilo zastoj. Zavod „Resculap“, Regensburg, Bavarsko. 28 30-1

### Elektroradiograf

Hotel „pri Maliču“, zraven glavne pošte, IDEAL

Sporod od srede 2. do petka 4. marca 1910.

1. Železnica v Vošaji (po naravi). 2. Maščevanje poslov (komično). 3. Lesna industrija (po naravi). 4. Neimenovani (drama.) 5. Ta noga! (komično). 144

Od sobote naprej vsak dan zadnja predstava ob 8. uri zvečer trajajoča 2 uri.



**Minka Drušković** roj. Majzelj, javlja tužnim srcem v imenu svojih otrok **Andreja** in **Mare** ter drugih sorodnikov žalostno vest o smrti svojega dragega soproga, ljubega očeta, oziroma brata, strica in svaka, gospoda

### Andreja Drušković

bivšega trgovca in posestnika

kateri je po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 49. letu svoje dobe danes ob 5. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnega vršil se bo v četrtek 3. marca ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Trojici.

Sv. maša zadušnica brala se bo v petek 4. marca zjutraj v farni cerkvi sv. Križa.

Rog. Slatina, dne 1. marca 1910.

566

### TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 2. marca.

Pšenica za april 1910	13:55
Pšenica za maj 1910	13:36
Pšenica za okt. 1910	11:00
Rž za april 1910	8:86
Rž za oktober 1910	8:15
Oves za april 1910	7:40
Koruza za maj 1910	6:37

### Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
1	9. zveč.	737,4	6,0	brevzetr.	oblačno	
2	7. zjutr.	738,4	5,2	sl. vzh.	"	0,8
	2. pop.	739,3	6,7	sl. jvzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 5,5°, norm. 1,4°.

A 175/9

24

### Dražbeni oklic.

Dne 21. sušca 1910 predpoldne ob 10. uri se bode prodalo na javni dražbi zemljišče vl. št. 10 kat. obč. Hudikot na Pohorju (Gregorijeva huba) v inventarni vrednosti 28.153 K, in velikosti 47 ha 70 a, na licu mesta v Hudemkotu.

Obenem se bo prodala tudi zaloga lesa, živina, in vse premičnine na javni dražbi.

C. kr. okrajno sodišče Marnberg, odd. I.

dne 17. februarja 1910.

Priporočamo



ZNAK TOVARNE.

### KOLINSKO KAVINO PRIMES

580 12-1

### Razpis službe občinskega tajnika.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega tajnika z letno plačo 1500 K.

Nastop službe 1. aprila 1910.

Popolnoma zmožni prosilci naj vložijo prošnje najkasneje do 10. marca t. l. pri podpisanem županstvu.

Županstvo Cerknica

dne 28. februarja 1910.

Ivan Lavrič, župan.

570 3-1

### TEHNIČNO PISARNO

IMA

ING. IG. STEMBOV

AVTORIZIRANI STAVBNI INŽENIR

V LJUBLJANI, ŠUBIČEVA UL. 5.

IZVRSUJE NAČRTE,

PREJEMA STAVBNA

VODSTVA IN NAD-

ZORSTVA TER OD-

DAJA STROKOVNA

MNENJA.

Vzorci na razpolago!

NOVOSTI MANUFAKTURNEGA BLAGA 1910!

Vzorci pošiljava franko!

# LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Sukno, kamgarn, damsko blago, delen, batist, zefir, kreton, platno, šifon, gradl, garniture, preproge, zavese, odeje, pleti, šerpe, rute v veliki izbiri.  
**SOLIDNE CENE.**

## Deklica

14 mes. stara, se odda na rejo, h kaki boljši ženski ali rodbini, ki ima ljubezen do otrok, proti dobremu plačilu. Prijazne ponudbe pod: S. R. 109, poštno-ležeče. 533 3-1

### Dež. lekarna pri 'Mariji Pomagaj'

#### M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1  
zraven cesarja Franc Jožefa jub. mostu  
priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže  
**Gorševo med. ribje olje** ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K., večja 2 K.

**Tanno-chinin tinktura za lase**, ki okrepi, je lasiče in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K.

**Slovita Melusine ustna in zobna voda** deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K. 3499

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

### ! Za slabokrone in prebolele !

je zdravniško priporočano **črno dalmatinsko vino**, najboljše sredstvo.

**BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.**

Zlate svetilje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kozm. zobo-distil. sredstvo

**Seydlin** Dobi se povsod

Izd. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 1

## HLEV

s pritikinami se odda v najem na Poljanski cesti 81. Več se izve pri **J. Zakotnik, Dunajska cesta 40.**

### Kupi se tovorni konj

srednjih let. Ponudbe na: **Tovarna barv, Dob pri Ljubljani.**

## Knjigovodja

izurjen posebno za tovarne, jako soliden želi premembe. Prednost Ljubljana in večja mesta. Oglasila pod »POLJANCI«, Slivnica pri Mariboru, poštno-ležeče. 556 5-1

### Preda se še povsem dobro ohranjen harmonij

evropske sestave, s štirimi premeni. Naslov pove upravništvo Slovenca. 525 4-1

## PRODAJALKA

stara okoli 30 let, dobro izvežbana, pridna in postena, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Plača dobra, sicer po dogovoru. Naslov pove uprava. 466 4-1

Vsled opustitve svoje tovarne za kavine primesel na Glincah (15 minut pešpota iz Ljubljane)

## oddam v najem obsežne tovarniške prostore

in event. nekaj vodne sile pod zelo ugodnimi pogoji. 476 1 **Ivan Jelačin, Ljubljana.**

## J. Križnar

Na željo p. n. naročnikov se preskrbi ves krovski material najboljše kakovosti.

krovec Ljubljana, Hrenova ul. 9. se priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani za vsakovrstna krovška dela, zagotavljajoč vsestransko solidno postrežbo po najnižji ceni. 489 5-1

## Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1910.

1 kupon 7 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 12 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 18 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, kateri tudi blago za površnike, turistske obleke, svileni kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna in solidna, obrozana

**zaloga tovarniškega sukna Siegel-Imhof v Brnu**  
Vzorci zastoj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri vrški Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu. 440

## Železnato vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvorni založnik, papežev dvorni založnik, vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, za blede, slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Polovična steklenica K 2—. Poštni zavoj (3 steklenice) franko zavoj in poština, stane K 6'60. Naročila po povzetju. 3281

## Masaža in higijenična telovadba za dame

v posebnih urah, se prične s 1. marcem v **ortopedičnem zavodu na Turjaškem trgu šte. 4, I. nadstropje.**

Natančna pojasnila, se daje istotam ob delavnikih od 4.—5. ure popoldne.

## Slavnemu občinstvu v blagohotno znanje.

V prijeto dolžnost mi je se sl. občinstvu najprizadejše zahvaliti za skozi toliko let izkazano mi naklonjenost.

Obenem si usojam najvljudneje naznaniti, **da sem oddala svojo trgovino gg. bratoma Josipu in Juliju Kobé v najem**

katera jo bosta popolnoma neizpremenjeno vodila dalje.

Prosim vljudno slavno občinstvo, da ohrani svoje tej trgovini do sedaj izkazano zaupanje tudi mojima naslednikoma.

Priporočam se velespoštovanjem **M. Seidl.**

Podpisana si usojava slavnemu občinstvu naznaniti, da sva prevzela staro ter dobro znano 557 2-1

**trgovino s špecerijskim in delikatesnim blagom M. Seidl v Novem mestu.**

Prosiva vljudno slavno občinstvo, da ohrani svojo tej trgovini do sedaj izkazano naklonjenost tudi v bodoče.

Imela bova v zalogi vedno sveže ter najboljše blago, stregla slavno občinstvo vedno solidno in po nizkih cenah, ter skušala, da cenjene odjemalce v vsakem oziru zadovoljiva.

Priporočava se velespoštovanjem **Brata Kobé.**

Izvršuje vse : bančne : : posle. :

**J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.**  
**Banka in menjalnica.**  
**Manufakturna trgovina na debelo in drobno.**

: Zaloga : vseh vrst sukna, platna ter manufakturnega blaga. 3027

## CERKVENIK

išče službe najraje v kaki župniji. Samski, star 30 let. Služba se lahko nastop. takoj. — **Ravnojam se dobi glasovir** prav po nizki ceni. — Naslov: **Jožef Tomazin, krojač v Strahinjn, Maklo pri Kranju.** 547 3-1

### Tubuli fumales ::

cum herba Cannabis indicae dosim Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobi v vsaki lekarni le proti zdravniškemu predpisu, skatljica po 1 krono. Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli lajšujoče na sopilne organe.

Edini izdelovatelj **lekarnar Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko.** 531 10-1

## Ura z verižico za samo kron 2'—.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno, 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2'—, ter 3letnim pis-menim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 5'50, 5 kosov K 9'—. Pošilja proti povzetju

prus.-šlezjska izvozna tvrdka **A. GELB, Krakov 340.** 2561 Za neugajajoče denar nazaj. 1-1

## JAN. KUBRYCHT Zaloga ::

kave in čaja

Praga, Malá Strana, Tržiště

pošilja samo malo časa po nastopnih cenah franko zadnje postaje **kavo zelo izbornega okusa.**

Karakas 5 kg 13 K. Now. Pranada 5 kg 14 K. Costarica 5 kg 15 K. Ceylon plant. 5 kg 16 K. Mokka 5 kg K 16 50. Zgana kava: 1 kg K 2'70; K 2'90; K 3'10; K 3'50; K 3'80; K 3'90; K 4'10. 503 6-1

## Služba organista in cerkvenika

v neki fari na Kranjskem se odda. — Kje, pove upravništvo. 546 3 1

## Domača elektrotehnična obrt FR. SAX elektrotehnik

Gradisče šte. 17  
priporoča svojo elektroinštalacijsko obrt slav. občinstvu v mestu in na deželi za uva-janje vsakovrstnih signalnih in varnostnih električnih naprav, kot hišnih zvon-cev, budilk, telefonov i. t. d. Upeljujem in preskušujem strelovode na njihovo odvodno zmožnost na znanstveni podlagi. Izvršujem tudi inštalacijo jakih tokov za moč in luč. — Postregel bodem vestno in točno. Pokličite me, ako je Vaš električni obrat moten! 2139 Velespoštovanjem (1) **FR. SAX, domača elektrotehnična obrt Ljubljana Gradisče šte. 17.**